

Escenari

Intentant fer un anàlisi (fent un bypass de la qüestió nacional). Ens trobem que el protagonista de bona part del PIB és la **finançarització**, economia especulativa, que ha crescut a una escala tal que es veu **incapaç de trobar sectors on posar els capitals sobreacumulats**, que tanca l'aixeta del **crèdit** a projectes de poca rendibilitat, ja que amb aquests no poden assumir les pèrdues del seu elevat **volum d'actius «tòxics»**, de deutors que no es poden pagar el menjar.(font [expansion](#)).

Això dibuixa un **panorama precari** per les classes treballadores, determinat per (una pinzellada):

- **la Temporalitat**, les transicions dels contractes temporals a permanents han passat del 25%(2007) al 12 %(2015). (mitja de 3 anys)
- **la Subocupació** per insuficiència d'hores, 54% d'insatisfacció dels treballadors, que voldria i està disposada a treballar més hores de les que fa.
- **La Pobresa**, 14,8% dels treballadors són pobres, 44,8% dels aturats.
- **Les empreses multiservei** es postulen com a **proveïdors de mà d'obra** per oferir **serveis complementaris**(això és la neteja, manteniment, programació, transport...) possibiliten pagar menys costos de mà d'obra (un 31% inferiors (UGT)), per no acollir-se a convenis. [un 90% les empreses que facturen més de 12 milions tenen externalitzats els seus serveis complementaris, un 70 % les de més de 3 milions → UGT. «[Empresas multiservicio informe 2017](#)»]
- **Salari sovint únicament en funció de la productivitat** del treballador i no tenint en compte les hores (es cobra per obra, el que es coneixia com a **destajo**). (**gig economy**)
- Hi ha una **contradicció** entre l'**extensió global del capital** i la **impossibilitat d'anar més enllà de l'Estat-Nació**, la **caiguda del capital** no té una forma purament econòmica, quan està més a prop del **collapse**, més és l'impuls cap a la supervivència, per qualsevol mitjà, si cal **militar**. (Síria, Xina desplegant 5000 soldats)
- La contradicció entre **producció capitalista** i **naturalesa**, que la considera com a regal que es pot explotar sense més. Només cal veure com s'aniquila el progrés en matèria d'energies renovables a Espanya, objectiu 50.
- i el Caràcter **centralitzat d'acumulació**, accentuat per l'associació a escala mundial de la producció capitalista, i la seva apropiació privada, que al seu torn posa de relleu la participació de milions de treballadors en la producció de riquesa social i l'apropriació per una ínfima part (1%).

I Més:

- El 58% de la població espanyola s'endeuta per arribar a final de mes.
- Espanya és el tercer país per la cua on més ha crescut la pobresa(Eurostat)
- Hi ha menys treball i pitjor pagat, al mateix temps que el cost per viure augmenta.

- Ecosistema de gestió que tracta d'abaratir les despeses de les empreses. A tota la cadena: proveïdors, empleats, clients, tots seguim aquesta lògica destinada a oferir millors resultats, i d'abonar els dividendes o recomprar accions als inversors a canvi que la resta dels participants pateixin.
- Els intents de suplir l'escassetat de recursos amb el crèdit porten al deute. La financiarització segueix empenyent fins a l'obtenció de més beneficis pels inversors, que ens colpeja com a treballadors, reduint els costos laborals, i com a clients, augmentant el preu dels serveis o rebaixant les qualitats o quantitats perquè d'una manera o altra haguem de pagar més pel mateix.
- Els costos són satisfets pel propi empleat, com passa en la 'gig economy' (<http://www.bbc.com/mundo/noticias-41156141> organitzada a través de plataformes) i com models de negoci com Uber o Cabify tracten d'imposar.
- Es situa en la contradicció entre el potencial contingut i la tecnologia moderna, i el seu ús real sota el capitalisme: el desenvolupament de la tecnologia de la informació i de la intel·ligència artificial, que podria utilitzar-se per contribuir a alliberar a la humanitat del treball pesat i abreuçar considerablement la jornada laboral, ha portat disminució del treball, per un cantó i a la prolongació de la jornada laboral per l'altre.
- Es situa també en la contradicció entre el valor d'ús i el valor de canvi, que s'expressa sobretot en la crisi de sobreproducció i en tots els mitjans que el capitalisme utilitza per superar-la, en particular el recurs massiu del deute. La sobreproducció capitalista evidencia alhora la possibilitat d'abundància i la impossibilitat d'aconseguir-la. Un cop més, un exemple de desenvolupament tecnològic posa de manifest l'absurd: Internet ha permès distribuir de franc tot tipus de mercaderies (música, llibres, pel·lícules, etc.) i tot i això, el capitalisme, degut a la necessitat de mantenir el guany, ha de crear una enorme burocràcia per assegurar-se que qualsevol distribució gratuïta es vegi restringida o operi principalment com un fòrum publicitari de productes. A més, la crisi de sobreproducció es concreta en continus atacs a les condicions de vida de la classe obrera i en l'empobriment de masses senceres de la humanitat.
- Fonts: https://blogs.elconfidencial.com/alma-corazon-vida/tribuna/2017-11-06/reponedores-autonomos-trabajadores-pobres-espana-futuro_1472210/ , <http://nuevocurso.org/que-es-la-precarizacion/>

Entenent que cal un canvi de perspectiva i orientar l'economia al coneixement podem analitzar alguns models.

Models

PIME subcontractada

Ens trobem que en la majoria de casos la **petita PIME del món industrial** té una **relació passiva amb el coneixement**: Per exemple els proveïdors de cadenes d'indústria de l'automòbil o de l'aeronàutica.

Implementa processos o màquines que són **conseqüència** de la diversificació de proveïdors i l'extrema atomització de les **cadena de producció**. Compren una màquina que produeix alguna cosa, contracta gent per operar-la i ven el resultat. Que hi hagi **innovació planificada** en un esquema així és un oxímoron, és extremadament difícil, perquè **l'empresa és un a part del procés**, qui té la veu cantant en el procés és la gran marca.

La planificació és d'ingressos contra pagaments i costos financers de recursos i els salaris de treballadors. Quan la realitat no s'ajusti a la planificació, calen ajustos salarials. La innovació tecnològica juga en contra ja que sovint, hi ha dependència financera (cal pulmó financer per adquirir la maquinària moderna) o la teva tasca la integra el client (robot multifunció).

Al ser empreses d'una «tecnologia», al ser una baula en la cadena, la reducció de l'escala òptima de producció degut al canvi tecnològic, juga en contra ja que si una màquina permet agrupar processos és possible que el client n'adquireixi una per evitar demores d'entrega, o que es depengui excessivament d'entitats financeres per adquirir llicències o patents de noves màquines.

(Una de les aportacions que podrien fer seria quan a **organització laboral i relacions entre membres.**)

Start-ups

Són **embrions empresarials** d'indústria del «coneixement» que s'exposen per **trobar un inversor**. Per tan la veu cantant aquí és, naturalment, de l'inversor. I l'inversor busca coneixement, però no un coneixement d'una tecnologia i l'impacte social que pot tenir, en el fons **no li importa el producte** sinó si el coneixement és **rentable**, i sobretot si hi guanyarà venent **una futura bona inversió a un nou inversor**. Per analitzar-ho què buscarà? Formes de coneixement que es puguin vendre.

1. Primer, **intuir en el seu moment les bombolles incipients, els hypes: web 2.0, nanotecnologia, cloud, big data...** fins l'absurd.
2. **Patents**, auspiciat per una cada cop més restrictiva **legislació de propietat intel·lectual**. Per tan no es buscarà la creació de coneixement, sinó la limitació de l'estudi, la limitació de l'ús, la limitació del compartir i la limitació del millorar el coneixement creat. És a dir **innovar sense permetre futura innovació**. Què possibilita aquest coneixement? Que es puguin vendre llicències d'ús i unes màquines tancades a altres empreses. Sense importar l'impacte negatiu del sistema de patents. (per exemple 30% de reducció de la innovació en el cas de patents biomèdiques [Paper de Harvard](#))

A més el propi esquema empresarial suposa:

- **Contractes de zero hores**: permetre que l'empresa **no proporcioni un salari mínim** però obliga al treballador a estar disponible i a treballar exclusivament per una firma. Com que es paga per les hores desfragmentades, els ingressos no arriben al nivell de subsistència.
- **Dictadura de l'inversor**. Que determinarà plaços i costos. Fent d'interventor en molts casos de la pròpia activitat.
- La fragilitat inicial de l'empresa tendeix a **suplir l'escassetat de recursos amb crèdit**, que sovint porta al deute. Inserint-se prèviament al cercle de la finançamentació.
- **Externalització del procés de laboratori en la cadena de valor** de grans empreses que per l'escala no són efectives en la innovació. (Google, Yahoo...).
- Algunes depenen de subvenció pública, un model que porta la participació pública a l'encerclament del coneixement, que no camina cap a la **creació situada de coneixement**.

Economia col·laborativa

Curiosament moltes start-ups, tenen el seu **referent en Google, Twitter, Facebook, Uber** . I aquestes han après molt bé com vendre alguna cosa fent veure que ho regalen. I han promocionat un nou model: **L'economia col·laborativa**.

Ens salvarà l'economia col·laborativa?

El terme pretén comprendre masses coses, des del [software llibre](#) a [Uber y airbnb](#) passant per [Kickstarter](#).

Tot i que sona bé això de col·laborar, hi ha crec que el terme que ho defineix millor: **gig economy**. És el modus operandi que hi en el **negoci de l'espectacle**, on es cobra per bolo, per gig. També es podria dir treball per metros, per packs o a destajo. però dit així no queda tan cool com si es diu economia col·laborativa.

L'esquema és: estant desocupat o amb una feina subocupat se't pot obrir la porta a treballar-hi, fer uns **viatges amb Uber**, llogar el teu **pis per Airbnb**, **vendre** algunes coses per **wallapop** i treballar en algun projecte de **upwork o guru**. Pot sonar bé, però cau el mite quan queda clar que en aquesta forma de treballar:

- **ni tens protecció social ni estalvies per la jubilació**, per suposat les vacances pagades també són inexistents. Aquest model de treballadors autònoms ja és el 27% dels treballadors, d'EUA i Europa ([Mckinsley consultancy](#)), d'aquests un 15% operarien per plataformes.
- Aquesta economia **requereix plataformes virtuals** on hi ha intercanvi de béns i serveis al marge de les empreses tradicionals. I aquí és on les empreses en treuen el benefici, de la **gestió, o la intermediació**.
- **Aquesta economia viu d'una producció mundial associada**, ens pot aportar dosis d'optimisme ja que sectors treballadors tenen un major nivell de consciència si té en compte **com es pot generar riquesa pròpia sobre el progres tecnològic i sobre l'acumulació de coneixement** en plataformes on queda patent que no calen gestors ni intermediaris, ni altres que reclamin rendes sobre la producció. Es pot fer **una producció transnacional**.

Sobre la Gig Economy, s'ha de dir que canvia les relacions d'explotació al desaparèixer la figura del patró, ara estan mediades per un intermediari que t'envia a un lloc o un altre. No hi ha un espai comú de feina, i és al marge d'aquest on afloren les converses i les xarxes solidàries ja sigui en activitats culturals, en espais de conversa telemàtica, en grups de suport mutu per la criança, en espais d'oci, en petites cooperatives o en pisos compartits.

Com s'ha dit la mateixa **producció mundial associada**, ens pot aportar dosis d'optimisme ja que sectors treballadors tenen un major nivell de consciència si té en compte com es pot generar riquesa pròpia sobre el progres tecnològic i sobre l'acumulació de coneixement en organitzacions on queda patent que no calen gestors ni intermediaris, ni altres que reclamin rendes sobre la producció. Es pot fer **una producció transnacional**.

Cas Uber

Comença des d'una **aposta de la precarització: traslladant els costos de capital (cotxe i manteniment) al treballador**.

La **rapidesa amb que creix i la lentitud de la regulació**, fa que quan **s'exigeix flota pròpia i llicència** ja tingui **57 milions de clients i grans capitals disposats a invertir** en el monopoli global que ofereixi dividendes.

Si el **primer** moviment que fa Uber va ser **reduir costos traslladant-los**, quan va tenir flota pròpia per exigències governamentals va **introduir tecnologia que reduïssin les hores de treball** per donar un servei (24000 vehicles sense pilot de volvo)

(1- plusvalor absolut. 2- plusvalor relatiu. 3- tendència decreixent de la taxa de guany)

Al final el que dona lloc és la **centralització en un servidor i en una agregació de capitals**, que **permeten la planificació i la inversió robòtica d'un gran monopoli del transport**. És la **desertització productiva de nou**. Acabar generant treball mort.

Font: [nuevo curso](#)

Cooperativisme de plataforma

Ens salvarà el cooperativisme de plataforma?

Com ens agradaria entendre el cooperativisme: El **cooperativisme de treball com a forma de relació amb el treball que dona significat** al dia a dia mitjançant relacions de compromís fort entre iguals, per satisfer les seves necessitats i aspiracions econòmiques, socials, i culturals en comú mitjançant una empresa de propietat conjunta i de gestió democràtica. (font: [Las indias](#))

En la línia que diu el ministeri d'empleo:

- **Moltes no realitzen treball cooperativitzat**, sino que es registren per tal d'emetre factures pel treball individual que realitzen per un client individual. Hauríem de determinar si entenem **que això és treball cooperatiu en conjunt**.
- Tot i que suposen un **salvavides** per persones que no poden assumir les quotes d'autònoms, crec que no s'hauria de caure en la voluntat d'**imposició de gerents** que creuen que s'ha de revisar el cooperativisme per adequar-lo convertir-lo en un recurs més d'ansies de la patronal, **per tal d'utilitzar serveis comuns per minimitzar costos i precaritzar** encara més.

Significa una drecera més, cooperativisme sense comunitat.

D'altra banda si es planteja el platform cooperativism com a forma de sostenir econòmicament i repartir els beneficis d'un **servei de sharing economy**, tindrà dos pegues derivades de la centralització:

- **Substitució**: Es **podrà crear una alternativa lliure**, gratuïta, i distribuïda que no requerirà una burocràcia contractada.
- Aquesta **burocràcia retindrà un marge de benefici** que pertocaria a pagar **salaris i infraestructura**. Inventariem **llocs de treball artificials** imposant **escassetat**.

Model amb centralitat en la producció de comunal

El desenvolupament de **xarxes distribuïdes** i la caiguda de l'escala òptima de producció, ens aporta un **model empresarial** basat en una nova ètica del treball (degut al **valor social del producte**) en el qual el coneixement ocupa un lloc central.

Un nou comunal apareix:

- gran massa de coneixement i eines lliures, mantingudes per grans comunitats que erosionen la necessitat d'un gran capital monetari per fundar una empresa.
- La base d'aquest sistema productiu és sovint autodidacta, es ven el saber moure's bé amb un comunal concret([software](#), [psicologia](#), [vehicles](#), [immobiliari](#), [disseny](#), [arquitectura](#)), saber-lo implementar, oferir serveis relacionats, i tenir capacitat de millorar el comunal segons demanda. Amb això se surt al mercat per vendre hores, no per oferir rendes o patents.
- També provoca un canvi social perquè es renuncia a la propietat intel·lectual del coneixement: el seu ús pot ser socialitzat immediatament. (DIAPO mode p2p producció).

Aquestes empreses normalment tenen origen en converses, en necessitats socials concretes, de comunitats reals i aporten sobirania a aquestes comunitats ja sigui com a comunitat de béns fins a sufragi de despeses.

Economia directa

Normalment operen en economies directes:

- De **petitíssima escala**, De **gran abast** (tan en producció perquè poden incorporar membres(documentació oberta de processos, fabbing), com en la comercialització(utilitzant canals de distribució actuals). Tenen capacitat de posar a qualsevol part del món el seu producte amb un mínim d'inversió.
- I **baixes necessitats de finançament** que combinades amb crowdfunding, pre-vendes, i ús intensiu de coneixement lliure. **Permet capitalitzar els projectes sense cedir propietat i fins i tot sense recórrer al crèdit.**

Així, a diferència de l'economia col·laborativa que es basa en obtenir rendes extres dels excedents(casa, cotxe, eines...), aquesta economia directa **aprofita les possibilitats que aporten les xarxes, la desintermediació i les desfinances per sortir al mercat amb productes innovadors tenint una escala micro.**

Els repositoris oberts de procomú plans d'automòbil, maquinària agrícola, molinets eòlics, patrons tèxtil, fórmules de cervesa.

Cas BQ

Una Llibreria virtual 2009 pensen en un ebook, fabriquen a xina i capitalitzen l'empresa, veuen mercat als smartphones, i fan el mateix. Al 2013: facturen 100,000,000 de EUROS. Ara tenen plantilla de 300 i fabriquen la impressora 3D a Navarra.

Amb el centre a internet **utilitzen el procomú**, soft i hard ware lliure,

Són àgils: entre 5 i 12 mesos tenen el producte. Aplicant poques personalitzacions per actualitzar sovint directament del procomú.

Abans de llançar-lo el col·loquen a internet en pre-venda per obtenir finançament.

El finançament via internet:

- Disminuir el risc de partida.
- Per cada porció de capital que reps no cedeixes propietat de l'empresa.

Dissenyem aquí però fabriquem i externalitzem a Xina, en l'economia directa es tendeix a fabricar en local. Alimenta l'economia productiva in situ.

Continuïtat del model

No dependre del capital: L'extensió del crèdit a treballadors **mitjançant habitatge o recursos bàsics**, posiciona aquest en situació molt feble, ja que

- a) substitueix la solidaritat per fer front a projectes, siguin de necessitat humana genèrica o no, i
- b) ens encadena a ser treballadors d'entitats financeres.

En aquest sentit el **Crowdfunding**, ja sigui per pre-venda o per interessos comuns, evita deutes de creditors que busquin rendibilitat a qualsevol preu. **El crowdfunding esdevé una eina de solidaritat.**

Ara bé, calen mecanismes de mutualització per la prevenció i la resiliència de les comunitats.

Tenint en compte **la temporalitat del treball** i que el moment tecnològic anirà reduint **dràsticament l'escala de les empreses**:

- El model de redistribució via negociació salarial dels sindicats té els seus límits.
- Una esquerra únicament política separada del treball i reduïda únicament a la capacitat redistributiva via Estat tampoc ens pot portar molt lluny, per la tensió entre Estat-Nació i Capital.

Quina mutualització pot distribuir de manera efectiva la renda?

Els increments de productivitat es deuen al capital i no al treball, per invertir-ho l'objectiu és **laboritzar el capital alhora que es crea treball.**

La reducció de l'[òptim d'escala](#) juga a favor nostre:

- EL PLA E gasta [1 milió d'euros](#) per cada lloc de treball via Pla E,
- En l'economia directa serien uns 60.000 i té possibilitat (un 40%) de convertir-se en permanent (>3 anys).

Les escasses dimensions de capital permeten pensar en cooperatives de treball per tal de «laboritzar» el capital.

Com mutualitzar a un «precari» més i més massiu?

El risc pel qual s'hauria d'assegurar el precari és l'**atur de llarga duració**: Pagant una quota durant els períodes en els que s'alterna treball i prestació d'atur, es tindria accés a rebre formació i entrar en un equip de **pre-cooperatives**.

Quan s'arribi a un **projecte viable** podria rebre com a cooperativa el **capital del fons mutual per donar el salt al mercat.**

(proposta [p2p foundation](#), c4ss, las indias...)

Com hi arribem?

Nuclis comunitaris i cooperatius forts i sostinguts per compte pròpia en el mercat.

Realitzant un canvi d'activisme. Ni donar prioritats a buscar lògiques d'adhesió que ens arriba de partidismes polítics o de l'actitud de gestió-reivindicativa dels sindicats.

Tot moviment mutual ha de ser voluntari (entès com a moviment no impositiu per no arribar a fractures socials), transformar la realitat a **través de la cooperació, i l'associació i l'exemple per guanyar cardinalitat.**

Adicionalment, un pla de foment del cooperativisme, com a única forma d'augmentar el pes de les rendes del treball sense posar contra les cordes a les PIMES. Superar la tendència de l'esquerra a afavorir sols el cooperativisme sense ànim de lucre i assistencial (molt dependent de les ajudes públiques), i entendre les cooperatives com a protagonistes del canvi de model industrial. Alentar un nou teixit industrial creador de llocs de treball basat en la creació de PIMES orientades al coneixement. ([exemples](#))

Altres propostes relacionades amb el procomú

-> *P2p foundation*

El capitalisme no té origen en el mode de producció capitalista, sinó de la interacció entre capital: a) l'Estat i b) la nació¹. La tensió entre aquests genera l'estabilitat del sistema. Però hi ha l'inconvenient que el capital transnacional és indisciplinable per l'Estat-Nació. Syriza o les repúbliques sud-americanes mostren la incapacitat de la sobirania nacional per dominar el capital.

Degut a l'anterior les polítiques keynesianes ens portarien a un cul de sac. S'ha de posar el focus al postcapitalisme. No hi ha resolució nacional per l'economia mundial.

Alternativa postcapitalista

Tot i que les petites cooperatives (d'aliments, d'energia...), estan obertes i connectades, cal crear unes estructures transnacionals que puguin reequilibrar les estructures de poder.

No només competir en el mercat, competir en el mercat creant abundància des del comunal.

Filés: Xarxes que creixin fins poder desenvolupar un mercat igualitari i sistemes mutuels autònoms i transnacionals de protecció social pels seus membres i el seu entorn.

Repúbliques transnacionals, espais deliberatius i de pressió sobre temes d'interès global (medi-ambient, fronteres...). **Extensions «d'Assemblees dels comuns» locals.**

Estratègia

Una societat basada en una economia generativa, i no extractiva, ha de veure's viable dins del vell sistema social.

---

1 La nació és bàsicament una comunitat imaginada construïda pel capital(conseqüència del procés de proletarització – i el requeriment d'educació, disciplina generalitzada, llengua comú...) i per l'Estat (aquest requereix la dissolució d'estructures de lleialtat més tradicionals com el parentiu), però manté una tensió entre ambdós. Hi ha una ampliació en l'escala espacial(major població i territori) i també temporal(compatriotes del passat i el futur). La nació manté una certa lògica de reciprocitat amb el pas del temps.

La nació com a cosa que apareix en una formació social, com a intent per recuperar, imaginàriament, un mode d'intercanvi precedent i una comunitat que es desintegra sota les normes de l'Estat-Capital. La nació és formada pel binomi Capital-Estat però és al mateix temps una forma de protesta i resistència a les condicions dutes a cap pel Capital-Estat, així com un intent de suplementar el que manca al Capital-Estat.

Un cop es veu **viable i s'autoafirma**, apareix el contrapoder, no via violència sinó via competència per oferir a la societat civil les seves necessitats i per crear pressió per reorientar l'Estat.

L'Estat no és l'enemic sinó un possible soci, la seva funció és ajudar i desenvolupar sectors generatius de l'economia i l'autoorganització del teixit social. Similar al gradualisme de Proudhon².

Riscos:

Malgrat la P2PF insisteix en la creació de valor en tot el discurs. Posar el focus en el mode d'intercanvi pot relativitzar la centralitat del treball i de la producció i tenir massa dependència del diner públic.

Concepció del sistema bolivarià. No ha sigut només el capital el que posa en dubte la sobirania. Lamentablement l'estat ha passat a ser una gran xarxa clientelar, en absència a un sistema productiu diversificat, recurrent a les rendes petrolíferes per omplir els buits.

-> ***Proposta autogestionària de José Luis Carretero***

(https://www.ivoox.com/ldd-autogestion-teoria-practica-audios-mp3_rf_20601103_1.html)

Socialització dels mitjans de producció des d'una perspectiva que hi hagi la màxima democràcia. Contraposar:

Estatisme: Direcció planificada governamental.

Autogestió: Poder dins de l'empresa amb el poder en mans del treballador.

Planificació: Les propostes financeres tenen recorregut molt curt en crisis sistèmiques com l'actual. El keynesianisme dels 30 gloriosos no tornarà:

- La crisi actual no es deu només a la falta de voluntat o regulació política de les finances,
- ara mateix el neoliberalisme es desenvolupa per sobre dels estats,
- per límits ecològics no es pot suportar el creixement sostingut,
- no es pot diferenciar Capitalisme productiu i un especulatiu, ara mateix les grans empreses productores clàssiques, per exemple General Motors, tenen més beneficis especulant que produint.

Alternativa autogestió fa front a unes contradiccions:

- La d'un món cada cop més autoritari, on les idees democràtiques s'han estès a tot el món. Els propis productors han de decidir què i com es produeix.

---

2 Anar cap a la mutualització i no cap a la municipalització. Al mateix temps dues accions:

1. Crear la base institucional per una nova societat dins de l'actual.
2. Gradualment desmantellar l'estat a través de pressió externa, suplantant aquest amb formes alternatives d'organització, fins que és abolit totalment.

- Possibilitat d'una economia autocentrada en l'àmbit local i comarcal, situada al lloc on es viu, més sostenible ecològicament.
- S'està produint coses inútils i produeix insatisfacció psicològica sovint inaccessible; l'autogestió vinculant-se amb un sentit democràtic i coherent amb la natura, podria determinar què s'entén per abundància necessària. Una vida que valgui la pena viure's (economia feminista, Orozco).
- Xarxes de cooperació distribuïdes, federalisme que permeti planificació cooperativa d'extensions territorials del municipi.
- Experiències: Collectivitzacions d'empreses abandonades o parades durant la guerra civil, gestionades per consells obrers, amb membres revocables per assemblees obreres. Grans empreses multinacionals eren vigilades pels obrers per evitar per exemple fugues de capital. Fàbriques recuperades argentines: 300 fàbriques que donen feina a 5000 treballadors → davant de fugues de capitals prenen el control, sectors: metall, sanitàries, tèxtil, impremta... També passa a Europa, a França a Fralib els treballadors assumeixen la indemnització per part de Lipton que permet la capitalització de la cooperativa. Font: <http://www.workerscontrol.net/>
- Autogestió → auto-explotació: Excés de normalització, en el mercat capitalista, incloure's a llista de proveïdors o de gerències. El concepte de treball assalariat és un concepte material no jurídic, qui té poder dels processos dins la producció. Malgrat les cadenes de valor hi segueix havent assalariats i preses de decisions per part de grans marques, centres decisoris.
- Estem en una crisi sistèmica, no és com sortir d'una crisi conjuntural, és com sortim d'una crisi, es basa en treball assalariat, en l'explotació de recursos naturals finits... i això té els seus límits. Hi ha un exacerbació de la lluita de classes, cal posicionar-se.
- Participació directa dels productors.
- No s'ha de canviar únicament en el registre de la propietat els mitjans de producció. Cada un ha de ser protagonista en el seu lloc de treball.

Democràcia econòmica

Democràcia econòmica segueix sent un anatema. Hi ha excessiva autoritat propietària.

Malgrat que hi ha hagut en les successives revolucions liberals un avenç en la democràcia política, per exemple ampliant el sufragi, la democràcia econòmica sempre ha estat anatema. Lluitant-hi amb paramilitars, dictadures militars, certa redistribució en forma d'assegurances d'empresa, però no és admissible qüestionar l'autoritat dins l'empresa.

A Iugoslàvia s'estableix un avenç en generació de cooperatives i de la democràcia econòmica, però en un context de partit únic. Hi ha absència de democràcia política.

Al revés passa a Suïssa estableix una democràcia política però no econòmica.

Calen les dues democràcies alhora, una implica l'altra.

Trobem l'extrem oposat amb la implementació de jerarquia a la fàbrica a l'Alemanya nazi, on l'industrial havia de ser l'home de la casa. S'assimilaven a la comunitat obrera: Els patrons a l'alemanya Nazi es vestien d'obrers, però naturalment seguien apropiant-se del plusvalor.
